

Hov, I bruger ordet "lilleskole", fordi det lyder godt. Men det er altså noget helt andet

Når Socialdemokratiet kalder sit folkeskoleudspil for »lilleskolen«, "låner" det navnet på en skoleform, der siden 1949 har eksisteret som frie grundskoler på tværs af landet. Er det i orden?

Skrevet af:

[Peter Leth Andresen](#)

Forperson i Lilleskolernes Sammenslutning

Bragt i Jyllands-Posten tirsdag den 24. februar

Når begrebet "lilleskole" i stigende grad bringes i spil i den politiske debat, kan det ved første øjekast opleves som en anerkendelse af lilleskolernes mangeårige tilstedeværelse i det danske skolelandskab. At værdier som fællesskab, medbestemmelse og lokal forankring igen får opmærksomhed. Det er både tiltrængt og glædeligt - hvis det også omsættes til praksis.

Samtidig kalder det på en præcisering.

Når vi i Lilleskolernes Sammenslutning taler om lilleskole, taler vi ikke om et navn. Vi taler om en mangeårig, solidt forankret pædagogisk bevægelse. En levende tradition. Et håndværk. Skoler, hvor børns medbestemmelse, kreativitet og æstetik, fællesskab og formålsbåren undervisning ikke er et appendiks, man kan tilføje, men principper, der er bygget ind i organiseringen, i hverdagen og i relationerne.

Derfor bør fokus mere være på, hvad ordet dækker, end på hvem der bruger det.

Lilleskolerne opstod som svar på en skole, der i sin tid var blevet for centraliseret, for standardiseret og for fjern fra børns livsverden - og af et grundlæggende ønske om at lave skole for børn frem for for systemer. Det ønske er ikke blevet mindre relevant. Snarere det modsatte.

Vi står i dag i en virkelighed, hvor mange børn mistrives, hvor lærere og pædagoger oplever, at deres faglighed presses, og hvor reformer har haft begrænset eller direkte negativ effekt. Samtidig giver både kommuner og medarbejdere udtryk for, at de ikke oplever sig reelt inddraget i udviklingen af nye løsninger. Det kalder ikke på flere nye betegnelser, men på en mere grundig samtale om indhold, organisering og faglighed.

Hvis vi ønsker skoler med stærk lokal forankring og høj grad af medbestemmelse, må vi også spørge, hvad det kræver i praksis. Det kræver tid til relationer og fordybelse, tillid til professionel dømmekraft, høj pædagogisk og didaktisk faglighed (og frihed) samt meningsfulde og overskuelige fællesskaber, hvor samarbejdet mellem lærere, pædagoger, ledelse, elever og forældre er reelt og forpligtende.

Hvis socialdemokraterne virkelig vil lave lilleskole i folkeskolen, så kan det ikke gøres med et klasseloft på 14 - eller ved at kolonisere betegnelsen for de 53 frie grundskoler, der i dag danner ramme om skolelivet for knap 10.000 børn og unge og er medlemmer af Lilleskolernes Sammenslutning. At lave lilleskole er et langsigtet og krævende håndværk.

Undervisningsministeren har selv en håndværksmæssig baggrund. Han ved, at man ikke bliver murer blot ved at kalde sig det. Man bliver murer gennem uddannelse, praksis, faglighed og erfaring – og gennem respekt for det håndværk, man træder ind i. På samme måde bliver en skole ikke en lilleskole, fordi man anvender ordet. Det kræver et pædagogisk fundament, en organisatorisk struktur og en professionel kultur, der er udviklet og forfinet gennem årtier.

Vi glæder os over, at lilleskolernes værdier vækker politisk interesse. Og vi deler gerne vores erfaringer med, hvad det faktisk kræver at omsætte dem til praksis. Men vi må samtidig insistere på, at traditionen ikke kan reduceres til et retorisk greb.

For når indholdet løsriver sig fra praksis, bliver ordet tomt. Og når ordet bliver tomt, mister vi det, der i første omgang gjorde lilleskolerne nødvendige – og er grunden til, at socialdemokraterne finder det attraktivt at anvende i en valgkamp.